

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 20. mart 2013.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 20. marta 2013.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA IZDAVANJE
NALOGA SUBPOENA SLAVKU PUHALIĆU**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Vlada Bosne i Hercegovine

posredstvom Ambasade Bosne
i Hercegovine u Nizozemskoj, Haag

Branilac u pripravnosti

Richard Harvey

PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu za izdavanje naloga *subpoena* Slavku Puhaliću", koji je optuženi podnio javno 1. marta 2013. s povjerljivim dodatkom (dalje u tekstu: Zahtjev) i ovim donosi odluku u vezi s tim;

I. Kontekst i argumentacija

1. Optuženi u Zahtjevu traži, na osnovu pravila 54 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), da Vijeće izda nalog *subpoena* kojim će obavezati Slavka Puhalića, bivšeg pomoćnika komandanta logora Trnopolje, da svjedoči kao svjedok u ovom predmetu 7. maja 2013.¹ Optuženi tvrdi da je pokušao da obezbijedi Puhalićevu dobrovoljnu saradnju.² U prilog tome, optuženi prilaže kao povjerljivi dodatak Zahtjevu izjavu svog koordinatora predmeta, koji je razgovarao s Puhalićem telefonom dva puta 27. februara 2013. (dalje u tekstu: Izjava).³ Optuženi tvrdi da je poslije davanja izjave timu odbrane optuženog Puhalić "nedvosmisleno" izjavio da odbija da svjedoči u ovom predmetu bez "punih zaštitnih mjera", odnosno pseudonima, te izobličenja slike i glasa.⁴ Kako se navodi u Izjavi, koordinatorski predmet optuženog je objasnio Puhaliću osnov za odobravanje zaštitnih mjera u skladu s praksom Međunarodnog suda, dok je Puhalić njega obavijestio da ne može navesti "nijedan konkretan primjer postojanja prijetnje njegovoj sigurnosti i sigurnosti njegove porodice" kojim bi potkrijepio svoj zahtjev za zaštitne mjere.⁵ Uprkos tome, optuženi tvrdi da Puhalić čvrsto ostaje pri stavu da svjedoči samo ako tražene zaštitne mjere budu odobrene.⁶ Optuženi tvrdi da je time ispunjen uslov da on mora uložiti razumne napore da obezbijedi Puhalićevu dobrovoljnu saradnju.⁷

2. Optuženi dalje tvrdi da postoje razumne osnove da se smatra da Puhalić ima informacije koje mogu bitno pomoći njegovoj odbrani, budući da je Puhalić pomogao komandantu logora Trnopolje, Slobodanu Kuruzoviću, da osnuje taj logor 1992. godine i

¹ Zahtjev, par. 1, 11.

² Zahtjev, par. 4.

³ Izjava, par. 1–2. Na upit Vijeća, optuženi je 14. marta 2013. dostavio "*Corrigendum* Zahtjeva za izdavanje naloga *subpoena* Slavku Puhaliću", s povjerljivim dodatkom (dalje u tekstu: *Corrigendum*), u kom podnosi revidiranu verziju Izjave, kojom se ispravljaju greške u originalu; radi se o referencama na Puhalićevo prezime i broj na osnovu pravila 65ter koji je dodijeljen izjavi koju je on dao timu odbrane. *Corrigendum*, par. 1, povjerljivi Dodatak A. V. takode Rasprava, T. 35417–35418 (13. mart 2013.).

⁴ Zahtjev, par. 4; Izjava par. 3.

⁵ Zahtjev, par. 4; Izjava, par. 4–5.

⁶ Zahtjev, par. 4; Izjava, par. 4–5.

⁷ Zahtjev, par. 4.

radio kao njegov pomoćnik i referent za logistiku dok je taj logor funkcionisao.⁸ Optuženi u Zahtjevu navodi da Puhalić može svjedočiti da su vlasti u logoru Trnopolje "pokušavale na najbolji mogući način postupati prema ljudima koji su tamo boravili" i da zlostavljanja koja su se mogla tamo desiti "nisu vršena po želji vlasti ili u njihovo ime".⁹ U prilog tome, optuženi upućuje na izjavu koju je Puhalić dao njegovom timu odbrane (dalje u tekstu: Izjava).¹⁰ Optuženi stoga tvrdi da je Puhalićevo svjedočenje relevantno za pokazivanje da vlasti u logoru Trnopolje nisu podržavale zlostavljanje ili protjerivanje bosanskih Muslimana i da "eventualno zlostavljanje nije bilo dio neke politike ili udruženog zločinačkog poduhvata" (dalje u tekstu: UZP) u kom su učestvovali optuženi ili "država".¹¹

3. Optuženi takođe tvrdi da je Puhalićevo svjedočenje potrebno u njegovom predmetu zato što je on "jedini svjedok koji je učestvovao u osnivanju i vođenju" logora Trnopolje, budući da je Slobodan Kuruzović preminuo i da je ova informacija potrebna za pravično rješavanje pitanja o kojima se sudi.¹²

4. Optuženi traži da se Zahtjev uruči Vladi Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu: BiH) i Puhaliću i da se oboje pozovu da odgovore na Zahtjev ako to žele.¹³ Optuženi dalje predlaže da se od Vlade BiH zatraži da uruči nalog *subpoena* Puhaliću i da pruži Sekretarijatu svu pomoć koju zatraži u svrhu obezbjeđenja njegovog prisustva kao svjedoka.¹⁴

5. Tužilaštvo je 1. marta 2013. obavijestilo Vijeće *e-mailom* da ne želi odgovoriti na Zahtjev.

II. Mjerodavno pravo

6. Pravilo 54 Pravilnika predviđa da pretresno vijeće može izdavati naloge *subpoena* "koji su potrebni za vršenje istrage ili pripremu i vođenje suđenja". Nalog *subpoena* se smatra "potrebim" u smislu pravila 54 ukoliko je pokazana legitimna forenzička svrha pristupa informacijama:

⁸ Zahtjev, par. 5–6.

⁹ Zahtjev, par. 6.

¹⁰ Zahtjev, par. 6. Ta izjava je unesena u *e-court* kao dokazni predmet broj ID06092 na osnovu pravila 65ter.

¹¹ Zahtjev, par. 7.

¹² Zahtjev, par. 9–10.

¹³ Zahtjev, par. 13.

¹⁴ Zahtjev, par. 12.

Podnosilac zahtjeva za izdavanje naloga *subpoena* [prije ili tokom suđenja] mora [...] pokazati da postoje razumne osnove za vjerovanje da će potencijalni svjedok pružiti informacije koje će suštinski pomoći podnosiocu zahtjeva u pogledu jasno navedenih pitanja na predstojećem suđenju.¹⁵

7. Da bi se ispunio uslov legitimne forenzičke svrhe, može biti potrebno da podnosilac zahtjeva predoči informacije o određenim faktorima kao što su položaj koji je potencijalni svjedok zauzimao u odnosu na događaje o kojima je riječ, odnose koji su eventualno postojali između svjedoka i optuženog, svaku mogućnost koju je svjedok imao da posmatra te događaje, te svaku izjavu koju je svjedok dao tužilaštvu i drugim osobama u vezi s njima.¹⁶

8. Pored toga, Pretresno vijeće može takođe razmotriti da li su informacije koje podnosilac zahtjeva nastoji dobiti pomoću naloga *subpoena* potrebne za pripremu njegovog dokaznog postupka i da li je te informacije moguće pribaviti drugim sredstvima.¹⁷ U tom pogledu, Žalbeno vijeće je konstatovalo da se razmatranja pretresnog vijeća moraju "usredsrediti ne samo na korisnost informacija za podnosioca zahtjeva nego i na njihovu sveukupnu neophodnost kako bi se obezbijedilo da se suđenje vodi na upućen i pravičan način".¹⁸

9. Čak i ako se pretresno vijeće uvjerilo da je podnosilac zahtjeva ispunio uslov legitimne svrhe, izdavanje naloga *subpoena* može biti neprimjereno ako je do tražene informacije moguće pribaviti drugim sredstvima.¹⁹ Konačno, podnosilac zahtjeva mora pokazati da je uložio razumne napore da obezbijedi dobrovoljnu saradnju potencijalnog svjedoka, ali da u tome nije bio uspješan.²⁰

10. Nalozi *subpoena* ne smije se izdavati olako budući da za sobom povlače upotrebu prisilnih mjera i mogu dovesti do nametanja krivičnih sankcija.²¹ Diskreciono ovlaštenje

¹⁵ *Tužilac protiv Halilović*, predmet br. IT-01-48-AR73, Odluka u vezi s izdavanjem naloga *subpoena*, 21. juni 2004. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Halilović*), par. 6; *Tužilac protiv Krstić*, Odluka po molbi da se izdaju subpoenae, 1. juli 2003. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Krstić*), par 10 (reference izostavljene); *Tužilac protiv Slobodana Milošević*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka po Zahtevu dodeljenih branilaca da Tony Blair i Gerhard Schröder svedoče i da se s njima pre svedočenja obavi razgovor, 9. decembar 2005. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milošević*), par. 38.

¹⁶ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6; Odluka u predmetu *Krstić*, par 10; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 40.

¹⁷ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 7; Odluka u predmetu *Krstić*, par 10–12; *Tužilac protiv Brdanina i Talića*, predmet br. IT-99-36-AR73.9, Odluka po interlokutornoj žalbi, 11. decembar 2002. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Brdanin i Talić*), par. 48–50; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 41.

¹⁸ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 7; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 41; V. takođe Odluka u predmetu *Brdanin i Talić*, par. 46.

¹⁹ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 7; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 41;

²⁰ *Tužilac protiv Perišić*, predmet br. IT-04-81-T, Odluka po zahtevu tužilaštva za izdavanje naloga *subpoena ad testificandum*, 11. februar 2009., par. 7; *Tužilac protiv Simbe*, predmet br. ICTR-01-76-T, Odluka po zahtjevu odbrane za izdavanje naloga *subpoena* svjedoku SHB, 7. februar 2005., par. 3.

²¹ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6; Odluka u predmetu *Brdanin i Talić*, par. 31.

pretresnog vijeća za izdavanje naloga *subpoena* je prema tome potrebno kako bi se obezbijedilo da se mehanizam prisile naloga *subpoena* ne zloupotrebljava i/ili koristi kao dio procesne taktike.²²

11. Kad je riječ o saradnji relevantnih zainteresovanih država, član 29 Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) predviđa da države "moraju saradivati s Međunarodnim sudom u istrazi i krivičnom gonjenju osoba optuženih da su počinile teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava". U članu 29, stav 2, navodi se da ova obaveza uključuje konkretnu dužnost država, koje "moraju bez nepotrebnog odgađanja udovoljiti svakom zahtjevu za pomoć ili nalogu koji je izdalo pretresno vijeće, što, između ostalog, uključuje sljedeće: (a) utvrđivanje identiteta i pronalaženje osoba; (b) uzimanje iskaza i dostavu dokaza; (c) uručenje dokumenata; (d) hapšenje ili pritvaranje osoba [...]".

III. Diskusija

12. Prije svega, Vijeće smatra da ima dovoljno informacija da donese odluku po Zahtjevu bez izjašnjavanja Vlade BiH ili Puhalića.

13. Vijeće prvo konstatuje da je optuženi uložio razumne napore da obezbijedi dobrovoljnu saradnju Puhalića kako bi on svjedočio u svojstvu svjedoka u ovom predmetu, ali da u tome nije uspio.²³

14. Kako je gore navedeno, da bi ispunio uslov potrebe za izdavanje naloga *subpoena*, podnosilac zahtjeva mora pokazati da ima razumnog osnova za uvjerenje da postoje dobri izgledi da će svjedok moći pružiti informacije koje će mu bitno pomoći u iznošenju odbrane, u vezi s jasno definisanim pitanjima relevantnim za njegovo suđenje.²⁴ Vijeće napominje da se Puhalićevo svjedočenje odnosi na događaje u logoru Trnopolje, uključujući: (i) osnivanje logora; (ii) dolazak "nesrpskih civila" u logor; (iii) postupke stražara u logoru, posebno u vezi s njihovim postupanjem sa osobama zatočenim u logoru; (iv) razloge i namjere koje stoje iza postupaka vlasti u logoru, uključujući komandanta logora, Slobodana Kuruzovića, i (v) opšte uslove u logoru Trnopolje. Vijeće stoga smatra da se to potencijalno svjedočenje odnosi na aktuelna pitanja u ovom suđenju, odnosno na vršenje krivičnih djela u logoru Trnopolje i odgovornost optuženog za ta krivična djela na osnovu sveobuhvatnog UZP-a trajnog uklanjanja stanovnika bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata sa područja BiH na koja su

²² Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6, 10.

²³ V. Zahtjev, par. 4; Izjava.

bosanski Srbi polagali pravo kako je navedeno u Trećoj izmijenjenoj optužnici (dalje u tekstu: Optužnica).²⁵ Vijeće stoga konstatuje da se informacije koje se traže od Puhalića odnose na jasno definisana pitanja koja su relevantna za predmet protiv optuženog.

15. Vijeće podsjeća da svjedočenje koje se traži putem izdavanja naloga *subpoena* mora biti od "bitne pomoći", a ne samo korisno ili od izvjesne pomoći.²⁶ Drugim riječima, ono mora biti od "suštinske ili znatne pomoći" optuženom u odnosu na neko jasno definisano pitanje koje je relevantno za suđenje.²⁷ Budući da je Puhalić bio pomoćnik komandanta logora Trnopolje tokom 1992. godine i da je on bio uključen u osnivanje logora, kao i svakodnevnog upravljanje logorom i logistiku u periodu na koji se odnosi Optužnica, Vijeće se uvjerilo da će njegovo očekivano svjedočenje biti od suštinske pomoći optuženom u iznošenju njegove odbrane. U ovom slučaju, Vijeće smatra da je optuženi ispunio uslov legitimne forenzičke svrhe.

16. Pored toga, nalog *subpoena* ne može se izdati ako je informaciju koja se traži putem svjedočenja svjedoka moguće pribaviti drugim sredstvima. Budući da je Slobodan Kuruzović preminuo, Puhalić, kao pomoćnik komandanta logora Trnopolje, ima jedinstvenu mogućnost da svjedoči o krivičnim djelima za koja je navedeno da su počinjena u logoru. Prema tome, Vijeće se uvjerilo da njegov iskaz nije moguće pribaviti drugim sredstvima.

17. Iz svih gorenavedenih razloga, Vijeće se uvjerilo da je optuženi ispunio uslove za izdavanje naloga *subpoena*, na osnovu pravila 54 Pravilnika, za svjedočenje Puhalića.

²⁴

²⁵ Optužnica, par. 9–14.

²⁶ Odluka po Zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* predsjedniku Karolosu Papouliasu, 23. oktobar 2012. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s Papouliasom), par. 15; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 39 [naglasak u originalnom tekstu].

²⁷ V. Odluka u predmetu Papoulias, par. 15; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 39, gdje se poziva na Odluku u predmetu *Krstić*, par. 11.

IV. Dispozitiv

18. Iz gorenavedenih razloga, Vijeće, na osnovu člana 29 Statuta i pravila 54 Pravilnika, ovim **ODOBRAVA** Zahtjev, i:

- a. **NALAŽE** Sekretarijatu Međunarodnog suda da preduzme sve razumno potrebne mjere kako bi se obezbijedilo da se ova Odluka, nalog *subpoena* i nalog Vladi BiH u vezi s ovim pitanjem neodložno proslijede Vladi BiH; i
- b. **TRAŽI** od Službe za žrtve i svjedoke Međunarodnog suda da pruži svu potrebnu pomoć u provođenju ove Odluke.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan engleski tekst.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 20. marta 2013.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]